

[Bertel Dahlgaard.]

den Vej, der giver den størst tænkelige Sikkerhed.

I Forbindelse med Nedsættelsen af denne Kommission vil jeg dog gerne henstille saavel til den højtærede Regering som til Folketinget, at det overvejes, om det tidligere Kommissorium helt dækker, hvad der maatte være ønskeligt. Vi har fra vor Side fra første Færd ønsket, at det maa komme til at ligge fuldkommen klart for Offentligheden, hvorledes der i alle for dansk Styre afgørende Spørgsmaal er handlet i disse Aar, baade for at Offentligheden kan vurdere Begivenhederne paa et saa objektivt Grundlag som muligt, men ogsaa for at hindre, at vort offentlige Liv fortsat ud i en lang Fremtid skal forgiftes af løse Rygter, hvis Rigtighed ikke er blevet prøvet.

Nu er det imidlertid saadan, at det tidligere Kommissorium stillede som Opgave at undersøge det Ansvar, som Ministre eller andre maatte have i Forbindelse med Danmarks Besættelse den 9. April 1940, hvorimod der for Tiden efter 9. April kun stilledes den Opgave at undersøge Ministres Ansvar i Anledning af deres Embedsførelse. Derefter synes det, som om Kommissionen er afskaaret fra at beskæftige sig med andre Personers Handlinger, selv om de maatte være af speciel politisk Karakter og maaske endog tog Sigte paa Ændring af de forfatningsmæssige Forhold. Jeg vil gøre opmærksom paa en Artikel, der forleden var offentliggjort i Bladet „Politiken“, skrevet af Professor Winding Pedersen, og som omhandlede herhenhørende Spørgsmaal. Jeg vil gerne tillade mig at læse nogle faa Linier op. Professoren skriver:

„Savner vi . . . ikke en offentlig Opklaring af den antiparlamentariske Aktivitet, forskellige Kredse udfoldede, mens Landet var besat af en fremmed Magt? Det vilde af Hensyn til Demokratiets Fremtid være rart at vide, hvor man har de forskellige Herrer. Folk, der indtager en høj social Position og raader over store Pengemidler, er, naar de i afgørende Situationer viser Tendens til at handle uden om Rigsdagen og Folkeviljen, farligere for Demokratiet end mange af dem, der nu vandrer ind i Fængslerne for deres Gerninger under Besættelsen.“

Det forekommer mig, at Professoren har Ret. Mand og Mand imellem tales der stadig om den Virksomhed, som fra Tid til anden udfoldedes. For nylig har der i Pressen været berørt en Henvendelse, som en Kreds af Personer i 1940 rettede til

Kongen med det Formaal at fjerne den da siddende Regering. I andre Kredse tales om det saakaldte Ingeniørmøde, der i 1940 afholdtes under Ledelse af Ingeniør Højgaard. Jeg tilføjer, at inden for de Kredse, som det her drejer sig om, befinder sig Mænd, som efter den almindelige Opfattelse støttede antiparlamentarisk Virksomhed med meget betydelige Pengemidler ogsaa før 1940. Er det ikke rigtigt, at der kastes Lys over alt dette, saa Offentligheden selv kan dømme, og løse Rygter og Gisinger standses? Og er det ikke ønskeligt ogsaa for de paagældende Mænd selv?

Det er muligt, at de Handlinger, det drejer sig om, viser sig at have været forsvarlige, naar der bliver Lejlighed til at se dem i deres rette Sammenhæng og under Hensyn til de foreliggende Forhold. Det ønsker jeg ikke paa Forhaand at udtale min Dom over, men jeg ønsker Klarhed, og det er der meget store Kredse af den danske Befolkning, der ønsker. Det er altid sundt, at Rigsdagens og Partiernes politiske Virksomhed foregaar i fuldt Dagslys, men det er ikke mindre vigtigt, at de Kræfter, der i Omegnen af den politiske Virksomhed ynder i det skjulte at trække i Traadene, kommer under de samme Vilkaar, ikke mindst naar der er Tale om for Landet saa skæbnesvangre Aar som de her omhandlede. Jeg beder altsaa Regeringen og det høje Ting foranledige, at den kommende parlamentariske Kommission ikke gennem Kommissoriet afskæres fra at beskæftige sig med ogsaa andre end Ministres politiske Virksomhed i Besættelsesaarene og i den nærmest forudgaaende Tid.

Jeg vil haabe, at den højtærede Udenrigsminister og den højtærede Handelsminister under denne Finanslovbehandling, eller hvis det ikke er muligt allerede her, da meget snart, vil kunne give Tinget en Redegørelse for de i Forbindelse med vor Handelspolitik staaende Forhold, for saa vidt angaar den kommende Tids Indførselsmuligheder, Frigørelsen af vore Tilgodehavender, Betalingsforholdene, den sandsynlige Prisudvikling o. s. v. Det kan ikke nægtes, at man med megen Bekymring maa iagttagende den Udvikling, vi er inde i. De 4 Maaneder Juni—September bragte os et Tilgodehavende paa vor Handelsomsætning paa langt over 100 Mill. Kr. Udsigterne med Hensyn til Forholdet mellem vore Importpriser og Eksportpriser tegner sig paa mange Omraader meget mistrøstigt. Sammenligner vi vore Tilførselsforhold med Sveriges og Norges, saa synes Danmark i dette Øjeblik ladt langt tilbage. Disse Forhold giver ikke et Billede, der svarer til, at Danmark anstrenger